

KINA SOM DANSK EKSPORTMARKED

At Ottomar Loff, H. A.

I den internationale Vareudveksling har Kina hidtil indtaget en lidet betydningsfuld Stilling. Skønt Landet rummer henved en Fjerdedel af hele Menneskeheden, er dets Andel i Verdenshandelsomsætningen forsvindende, i 1935 f. Eks. 1,4 pCt.; beregnet pr. Indbygger var Kinas Handelsomsætning med Udlandet i 1931 ca. 6 Kroner, mens det tilsvarende Tal for Danmark var ca. 752 Kroner. Denne ringe Udenrigshandel skyldes tildels det velkendte Forhold, at store Landes Handelsomsætning med Udlandet er forholdsvis mindre end smaa Landes; men for Kinas Vedkommende er den handelsmæssige Aktivitet dog saa ringe, at Hovedgrunden maa søges i Landets manglende økonomiske Udvikling.

Et Overblik over Omfanget af Kinas Udenrigshandel i de senere Aar giver følgende Tabel, hentet fra »The China Year Book 1939«:

| | Nettoimport ¹⁾ | Eksport ¹⁾ | Importoverskud |
|-----------|-------------------------------------|-------------------------------------|-------------------------------------|
| | Mill. Standard Dollar ²⁾ | Mill. Standard Dollar ²⁾ | Mill. Standard Dollar ²⁾ |
| 1908..... | 615 | 431 | 184 |
| 1913..... | 888 | 628 | 260 |
| 1931..... | 2233 | 1417 | 816 |
| 1934..... | 1030 | 536 | 494 |
| 1935..... | 919 | 576 | 343 |
| 1936..... | 942 | 706 | 236 |
| 1937..... | 953 | 838 | 115 |

¹⁾ siden medio 1932 excl. Manchuriet.

²⁾ Tidligere anvendte den kinesiske Statistik som Værdimaaler Haikwan Tael, der var en Sølvønt. Fra 1. Januar 1932 blev imidlertid Importtallene opført efter Guld-værdi, idet man fikserede en Regneenhed i Forhold til de eksisterende Guldvalutaer, kaldet Custom Gold Unit. Eksporttallene angaves stadig i Haikwan Taels, indtil denne Mønt fra 1. Marts 1933 officielt afskaffedes, og en ny, ensartet Møntenhed, Standard Dollar, der havde Sølvbasis, indførtes. Siden November 1935 har Standard Dollaren været en Papirvaluta med fast Paritet overfor Sterling (1 Std. \$ = 1 s 2½ d). Under de seneste Begivenheder har det dog vist sig umuligt helt at opretholde Standard Dollarens Værdi. I ovenstaaende Statistik er for Overskuelighedens Skyld alle Tal omregnet til Standard Dollar. Man maa imidlertid være opmærksom paa, at denne Mønt som Følge af Sølvets stærke Prisfald ikke er nogen god Værdimaaler.

KINA SOM DANSK EKSPORTMARKED

At Ottomar Loff, H. A.

I den internationale Vareudveksling har Kina hidtil indtaget en lidet betydningsfuld Stilling. Skønt Landet rummer henved en Fjerdedel af hele Menneskeheden, er dets Andel i Verdenshandelsomsætningen forsvindende, i 1935 f. Eks. 1,4 pCt.; beregnet pr. Indbygger var Kinas Handelsomsætning med Udlandet i 1931 ca. 6 Kroner, mens det tilsvarende Tal for Danmark var ca. 752 Kroner. Denne ringe Udenrigshandel skyldes tildels det velkendte Forhold, at store Landes Handelsomsætning med Udlandet er forholdsvis mindre end smaa Landes; men for Kinas Vedkommende er den handelsmæssige Aktivitet dog saa ringe, at Hovedgrunden maa søges i Landets manglende økonomiske Udvikling.

Et Overblik over Omfanget af Kinas Udenrigshandel i de senere Aar giver følgende Tabel, hentet fra »The China Year Book 1939«:

| | Nettoimport ¹⁾ | Eksport ¹⁾ | Importoverskud |
|-----------|-------------------------------------|-------------------------------------|-------------------------------------|
| | Mill. Standard Dollar ²⁾ | Mill. Standard Dollar ²⁾ | Mill. Standard Dollar ²⁾ |
| 1908..... | 615 | 431 | 184 |
| 1913..... | 888 | 628 | 260 |
| 1931..... | 2233 | 1417 | 816 |
| 1934..... | 1030 | 536 | 494 |
| 1935..... | 919 | 576 | 343 |
| 1936..... | 942 | 706 | 236 |
| 1937..... | 953 | 838 | 115 |

¹⁾ siden medio 1932 excl. Manchuriet.

²⁾ Tidligere anvendte den kinesiske Statistik som Værdimaaler Haikwan Tael, der var en Sølvønt. Fra 1. Januar 1932 blev imidlertid Importtallene opført efter Guldverdi, idet man fikserede en Regneenhed i Forhold til de eksisterende Guldvalutaer, kaldet Custom Gold Unit. Eksporttallene angaves stadig i Haikwan Taels, indtil denne Mønt fra 1. Marts 1933 officielt afskaffedes, og en ny, ensartet Møntenhed, Standard Dollar, der havde Sølvbasis, indførtes. Siden November 1935 har Standard Dollaren været en Papirvaluta med fast Paritet overfor Sterling (1 Std. \$ = 1 s 2½ d). Under de seneste Begivenheder har det dog vist sig umuligt helt at opretholde Standard Dollarens Værdi. I ovenstaaende Statistik er for Overskuelighedens Skyld alle Tal omregnet til Standard Dollar. Man maa imidlertid være opmærksom paa, at denne Mønt som Følge af Sølvets stærke Prisfald ikke er nogen god Værdimaaler.

Omsætningen er faldet stærkt siden 1931, men dog ikke mere, end den hele Verdenshandel er gaaet tilbage. Desuden maa det erindres, at Tallene kun angiver den statistisk maalelige Del af Kinas Udenrigshandel, og at en omfattende Smuglerhandel finder Sted, især efter at Kina i 1929 indledede en Toldbeskyttelsespolitik. Man anslaaer saaledes, at der i 1935 er indsmuglet Varer, svarende til 20 pCt. af hele Importen, og i 1936 endog 33 pCt.¹⁾ Siden den japansk-kinesiske Konflikts Udbrud har Japanerne tilmed indført store Varekvanta udenom Toldvæsenet under Foregivende af, at det var Fornødenheder til Hæren.

Et paafaldende Træk i den kinesiske Handelsbalance er dens stærke Passivitet. Indtil Begyndelsen af 1930erne opvejedes dette gennemgaaende ved, at der blev sendt Penge hjem fra Kinesere i Udlandet, ved Turistindtægter og andre »usynlige Indtægter«; men ved denne Tid begyndte disse Indtægtskilder at svigte, saaledes at den daarlige Betalingsbalance blev et af de alvorligste økonomiske Problemer for Landet.

For et Agerbrugsland med ringe udviklet Industri som Kina er det i første Række industrielle Færdigvarer, der bliver Tale om at importere. Eksporten bestaar hovedsagelig af Raavarer, Næringsmidler og Halvfabrikata, jfr. følgende Beregning fra The Royal Institute of International Affairs' Hefte: »China and Japan«, London 1939:

| | Import 1936 | Eksport 1936 |
|---------------------|-------------|--------------|
| | pCt. | pCt. |
| Næringsmidler | 13 | 25 |
| Raavarer | 11 | 36 |
| Halvfabrikata | 21 | 23 |
| Færdigvarer | 55 | 16 |

Det kan synes mærkeligt, at Kina importerer Fødevarer fra Udlandet; Importen heraf svinger stærkt fra Aar til Aar i Forhold til Landets Høstudbytte. Siden 1931 har Regeringen med stor Iver arbejdet for Landbrugsproduktionens Fremme, men de primitive Kommunikationsmidler i det Indre gør, at importerede Varer endnu ofte faar Forspringet fremfor Landets egne Frembringelser.

En nærmere Analyse af Importen giver følgende Tal, der hidsættes fra »Japan-Manchoukuo Year Book 1939«:

¹⁾ Sml. Dr. Friedrich Ottos Artikel i Ost-Europa-Markt 1936, S. 566 f. f.: »Schmuggel und Einfuhrhandel in China«.

| | Import 1937 | |
|----------------------------|---------------|------|
| | Mill. Std. \$ | pCt. |
| Metaller og Erts | 131 | 13,8 |
| Olier | 119 | 12,4 |
| Maskiner og Værktøj | 65 | 6,8 |
| Bøger, Papir etc. | 65 | 6,8 |
| Raabomuld og Bomuldsvarer | 38 | 3,9 |
| Kemikalier og Medicin .. | 61 | 6,4 |
| Køretøjer og Skibe | 42 | 4,4 |
| Korn, Mel etc. | 59 | 6,1 |
| Forskellige Metalvarer ... | 41 | 4,3 |
| Diverse Varer | 96 | 10,1 |

Den største Gruppe er Metaller og Erts, der for en stor Del bestaar af Jernbaneskiner og Staal til Bygning af Jernbane- og Vejbroer. Olieimporten har i de senere Aar været stigende, i Samklang med den voksende Anvendelse af Biler. — De vigtigste Bevægelser, der i den sidste halve Snes Aar har været i Importmængderne, er den stærkt faldende Indførsel af Bomuld og Bomuldsvarer, svarende til Bomuldsindustriens og -dyrkningens Fremgang, samt den forøgede Import af Maskiner og andet teknisk Udstyr, der er en Følge af den tiltagende Industrialisering. Denne betydelige Import af Produktionsmidler (»Kapitalgoder«) vil vedvare, saa længe Opbygningen af Landets Industri staar paa, mens Importen sandsynligvis senere vil dreje i Retning af luksusprægede Færdigvarer. Under alle Omstændigheder vil den Industrialisering, som Kina saa kraftigt tilstræber, i første Omgang betyde øget Handelsomsætning med Udlandet¹⁾.

Da det saaledes er industrielle Færdigvarer samt Maskiner, der i første Række indføres til Kina, maa det være de store Industrilande, der er Hovedleverandørerne. Følgende Oversigt (»Japan-Manchoukuo Year Book 1939«) viser, at de 4 største Industristater, U. S. A., Japan, Tyskland og Storbritannien tilsammen leverer over Halvdelen af Kinas samlede Import. For Sammenligning af Samhandelsforholdet er nedenunder tilføjet Eksporten til de samme Lande i to forskellige Aar.

| | Kinas Import. | | | | | | | | |
|-----------|---------------|----------|------------|----------|------|----------|------|----------|------|
| | Total | | heraf fra: | | | | | | |
| | Mill. \$ | Mill. \$ | % | Mill. \$ | % | Mill. \$ | % | Mill. \$ | % |
| 1928 | 1864 | 176 | 9,5 | 86 | 4,6 | 515 | 27,7 | 319 | 17,2 |
| 1931 | 2233 | 186 | 8,3 | 130 | 5,8 | 468 | 21,0 | 499 | 22,4 |
| 1934 | 1039 | 125 | 12,0 | 93 | 9,0 | 132 | 12,7 | 272 | 26,2 |
| 1937 | 956 | 112 | 11,7 | 146 | 15,3 | 156 | 16,4 | 189 | 19,8 |

| Kinas Eksport. | | | | | | | | | |
|----------------|------|----|-----|----|-----|-----|------|-----|------|
| 1928 | 1545 | 95 | 6,2 | 36 | 2,3 | 432 | 28,0 | 198 | 12,8 |
| 1937 | 838 | 80 | 9,6 | 72 | 8,6 | 95 | 11,3 | 231 | 27,6 |

¹⁾ Jfr. Dr. P.-W. Kuo, Shanghai, i Weltwirtschaftliches Archiv 1937, S. 393 f. f.: »Die Stellung des Aussenhandels im chinesischen Industrialisierungsprozess«.

Storbritannien holder, takket være sine gamle, solide Forretningsforbindelser, sin Skibsfart og sine store finansielle Interesser i Kina, en nogenlunde konstant Position i den kinesiske Indførsel. Bemærkelsesværdig er Tysklands Fremgang fra 4,6 pCt. af Importen i 1928 til 15,3 pCt. i 1937; som Hovedgrunde til denne Fremgang, der næsten udelukkende omfatter Færdigvarer, nævner Department of Overseas Trade i sin Rapport Nr. 678, S. 10, nogle Punkter, navnlig: a) Prisen, b) vidtgaaende teknisk Assistance til Køberne, c) en energisk Salgsorganisation, der virker ogsaa i Landets Indre, d) Villighed til Ydelse af lange Kreditter. Japans Afsætning er gaaet stærkt tilbage, skønt dette Land netop besidder mange Fordele ved Salg til Kina; det har førstehaands Kendskab til det kinesiske Markeds Krav og Karakter, er absolut overlegen i Pris og kan — som Følge af sin nære Belliggenhed — præstere hurtig Levering. Grunden til dets svigtende Eksport til Kina maa udelukkende søges i de politiske Uoverensstemmelser: Boycotten mod japanske Varer efter Annekteringen af Manchuriet. Denne kinesiske Antipati mod japanske Varer gav U. S. A. en Chance, saa dette Land i 1931 kunde tilkæmpe sig og siden bevare Stillingen som Nr. 1 paa det kinesiske Marked.

Spørgsmaalet om de forskellige Staters Eksport til Kina har faaet fornyet Aktualitet just ved den sidste Tids Begivenheder. Japan bestræber sig for at danne en politisk og økonomisk Blok, bestaaende af Japan, Manchoukuo og Kina, en Blok, der vilde være selvforsynende for en Række Varer, men dog paa væsentlige Punkter afhængig af Tilførsler udefra¹⁾. I disse Bestræbelser støder Japan imidlertid afgørende sammen med andre i det kinesiske Aftagermarked interesserede Lande, der kræver Opretholdelse af »den aabne Dørs Politik«, d. v. s. alle Staters ligeberettigede Adgang til Forretningsforbindelse med Kina. Den Del af det kinesiske Folk, der ønsker Landets politiske og økonomiske Uafhængighed opretholdt — og man kan efterhaanden konstatere en stigende Tilslutning til den nationale Regerings (Kuomintang) Arbejde — er ligeledes interesseret i fortsat fri Forbindelse med andre Lande. Thi kun med Bistand af udenlandsk Kapital og teknisk Sagskundskab vil Kina blive i Stand til at gennemføre den Ophjælpning af Industri og Landbrug, som kan hæve Landet til en ligeberettiget Stilling i Verdenssamkvemmet. Hvad end Udgangen af den uerklærede Krig, der hersker i Øjeblikket, kan blive, betyder den en beklagelig Afbrydelse i Kinas selvstændige Opbygningsarbejde. —

¹⁾ Jfr. »China and Japan«, udgivet af The Royal Institute of Foreign Affairs, London 1939, S. 113.

Importen til Kina foregaar for langt den største Dels Vedkommende ad Søvejen. En Række kinesiske Havne (ca. 40) er siden 1842 ved Traktater mellem den kinesiske og andre Landes Regeringer aabnet for udenlandsk Skibsfart og Handel, og de er derefter blevet Midtpunkter ikke blot for Handelen, men tillige for den nyopstaaede Industri. Nogle af de vigtigste Havnes Im- og Eksport androg i 1937 ifølge »The China Year Book 1939«:

| | Mill. Standard \$ | |
|----------------|-------------------|---------|
| | Import | Eksport |
| Shanghai | 511 | 405 |
| Tientsin | 84 | 129 |
| Kawloon | 83 | 17 |
| Kiaochow | 50 | 58 |
| Canton | 45 | 64 |
| Swatow | 36 | 34 |
| Hankow | 33 | 9 |

Den allervigtigste Handelsby paa Kinakysten (naar bortses fra den engelske Koloni Hongkong) er saaledes Shanghai, idet ca. 51 pCt. af Kinas samlede Im- og Eksport gaar over denne. Shanghai, der er udmærket beliggende tæt ved Munden af Kinas vigtigste Færdselsaare, Jangsekiang-Floden, er en By paa godt 3 Millioner Indbyggere. Dens Havn er god, og som Industriby er den Kinas vigtigste. Faktisk er Shanghai Tyngdepunktet i Kina i økonomisk Henseende. — I Øjeblikket er praktisk talt alle aabne kinesiske Havne behersket af Japanerne. —

Danmarks Samhandel med Kina har aldrig været af større Omfang, især ikke Eksporten, der er ret forsvindende i Sammenligning med Indførselen. Siden 1935 er Importen fra Kina dog reduceret stærkt, væsentlig paa Grund af Nedgangen i Importen af Frø og Frugter til Oliepresning. Nedenfor anføres Værdien af Danmarks Import, Eksport af danske Varer samt Eksport af fremmede Varer til Kina aarlig siden 1930¹⁾.

Af Oversigten fremgaar Samhandelens Skævhed i Danmarks Disfavør, idet dog de seneste Aar har nærmet Importens og Eksportens Størrelse til hinanden, dels ved Importens Nedgang, dels ved forøget Eksport. Sit laveste Punkt i Efterkrigstiden naaede Eksporten til Kina i 1932, nemlig 461,000 Kr. Siden er den steget igen for i 1938 at sætte Højderecord med 8,495,000 Kr.s Eksport. 1939 viser allerede for de første 5 Maaneder større Eksport end noget tidligere Aar siden 1923, bortset fra 1938.

¹⁾ Disse og følgende danske Tal stammer enten direkte fra eller er beregnet paa Grundlag af Angivelser i Det Statistiske Departements Publikationer.

| | Indførsel fra Kina. | Udførsel til Kina af indenlandske Varer. 1000 Kr. | Reeksport til Kina. |
|--------------------|------------------------|---|------------------------|
| 1930..... | 37,076 | 780 | 31 |
| 1931..... | 29,934 | 828 | 52 |
| 1932..... | 31,138 | 432 | 29 |
| 1933..... | 33,195 | 1,323 | 9 |
| 1934..... | 37,083 | 876 | 22 |
| 1935..... | 9,403 | 921 | 12 |
| 1936..... | 3,572 | 2,074 | 335 |
| 1937..... | 4,876 | 1,486 | 3 |
| 1938..... | 13,850 | 8,495 | ¹⁾ |
| Jan.-Maj 1939..... | 8,784 | 2,322 | ¹⁾ |

Til yderligere Oplysning om Betydningen for Danmark af Eksporten til Kina meddeles følgende Tal for den Del af Eksporten, der er gaaet til Kina, udtrykt i Procent af hele Eksporten (danske + fremmede Varer):

| | | | | | | | | |
|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|---------------|--------|
| 1923 | 1924 | 1925 | 1926 | 1927 | 1928 | 1929 | 1930 | 1931 |
| 0,24 % | 0,13 % | 0,08 % | 0,07 % | 0,05 % | 0,08 % | 0,10 % | 0,05 % | 0,07 % |
| 1932 | 1933 | 1934 | 1935 | 1936 | 1937 | 1938 | Jan./Maj 1939 | |
| 0,04 % | 0,12 % | 0,07 % | 0,07 % | 0,17 % | 0,09 % | 0,54 % | 0,36 % | |

Det fremgaar heraf, at Kina aldrig har været noget relativt stort Marked for Danmark, idet dets Andel i hele Danmarks Eksport gennemgaaende har andraget mellem $\frac{1}{2}$ og 1 pro mille, i et Par af de seneste Aar dog mere. —

Set fra Kinas Standpunkt er Samhandelen med Danmark ikke særlig betydningsfuld. Det er imidlertid værd at bemærke, at vor Andel i saavel Kinas Import som Eksport gennem den sidste halve Snes Aar har vist en stigende Tendens. Det vil m. a. O. sige, at den stærke Tilbagegang i Kinas udenrigske Omsætning er gaaet ud over andre Lande, men ikke over Danmark. Følgende Tal, der stammer fra den kinesiske Handelsstatistik, viser dette²⁾:

En Undersøgelse af S sammensætningen af Danmarks Eksport til Kina viser, at dens Hovedbestanddel er Maskiner og Maskindele; dette er ogsaa, hvad Kina i Henhold til det her fremstillede har særlig Brug for. Forøvrigt bestaar vor Eksport til Kina hovedsagelig af Industri-

¹⁾ Ikke angivet.

²⁾ Om den kinesiske Handelsstatistik maa i Almindelighed bemærkes, at den — specielt m. H. t. Angivelse af Oprindelsesland — kan virke misvisende. Ofte opføres kritiklöst Afskibningshavnen som Oprindelsessted. Sml. isvrigt Weltwirtschaftliches Archiv 1937, S. 411 f.

| Danmarks Andel i Kinas | Import | Eksport |
|------------------------|--------|---------|
| | ‰ | ‰ |
| 1925..... | 0,38 | 0,78 |
| 1931..... | 0,25 | 2,88 |
| 1933..... | 0,52 | 3,60 |
| 1937..... | 0,70 | 3,10 |
| 1938..... | 0,30 | 2,20 |

varer og kun en Ubetydelighed Landbrugsvarer i Form af kondenseret Mælk og Kødkonserves. Landbrugsvarer af saa høj Kvalitet som de danske vil i det hele taget næppe kunne sælges til de Indfødte i Kina, men kun til den faatallige hvide Befolkning. Følgende Tal angiver Eksporten af de vigtigste Varegrupper i Aarene 1934 til det sidste Aar, hvorover der i Øjeblikket foreligger specificeret Statistik, nemlig 1937.

Danmarks Udførsel af indenlandske Varer til Kina.
(Værdien i 1000 Kr.)

| | Ialt | heraf: | | | | | |
|-----------|------|------------------------|-------------------------|------------------------------|-----|----------------------------------|----------------------|
| | | Maskiner og Maskindele | Papir og Arbejder heraf | Fløde og Mælk, kondens. etc. | Ost | Kødkonserves, Bouillontern. etc. | Øl o. a. Drikkevarer |
| 1934..... | 876 | 488 | 26 | 34 | 8 | 23 | 12 |
| 1935..... | 921 | 393 | 107 | 62 | 12 | 20 | 21 |
| 1936..... | 2074 | 1526 | 126 | 30 | 8 | 23 | 27 |
| 1937..... | 1486 | 427 | 212 | 111 | 10 | 162 | 15 |

Udover disse Hovedgrupper er det er alsidigt Varesortiment, Danmark afsætter i Kina. Faktisk er dette Land ogsaa et af de sekundære Markeder, hvor der for alle Slags industrielle Varer er næsten ubegrænsede Salgsmuligheder, blot Prisen er tilstrækkelig lav. I Øjeblikket er de politiske Forhold imidlertid saa uafklarede, at Eksportøren ikke kan vide sig sikker mod nogen som helst Overraskelse. Oparbejdelsen af nye Eksportgrene — bortset fra Krigsfornødenheder — vil under disse Omstændigheder næppe kunne lade sig gøre. Men genvinder Kina sin fulde Uafhængighed, vil der utvivlsomt aabne sig store Muligheder for de rette Eksportvarer med den rette Eksportorganisation.